Mnenje Evropskega odbora regij – Instrument za izredne razmere na enotnem trgu

(2023/C 157/11)

Poročevalec: Muhterem ARAS (DE/Zeleni), predsednica deželnega zbora, Baden-Württemberg, Nemčija

Referenčni dokumenti:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98

COM(2022) 459 final

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 in (EU) št. 305/2011 glede nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, sprejetje skupnih specifikacij in nadzor trga zaradi izrednih razmer na enotnem trgu

COM(2022) 461 final

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2000/14/ES, 2006/42/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU in 2014/68/EU glede nujnih postopkov za ugotavljanje skladnosti, sprejetje skupnih specifikacij in nadzor trga zaradi izrednih razmer na enotnem trgu

COM(2022) 462 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2679/98

COM(2022) 459 final

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 33, doda se:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Poleg tega lahko Komisija za zagotovitev, da je v izrednih razmerah na enotnem trgu razpoložljivo v krizi pomembno blago, državam članicam priporoči, naj razdelijo strateške rezerve, pri tem pa ustrezno upoštevajo načela solidarnosti, nujnosti in sorazmernosti.	Poleg tega lahko Komisija za zagotovitev, da je v izrednih razmerah na enotnem trgu razpoložljivo v krizi pomembno blago, državam članicam priporoči, naj razdelijo strateške rezerve, pri tem pa ustrezno upoštevajo načela solidarnosti, nujnosti in sorazmernosti. ***Upoštevati je treba tudi različne lokalne in regionalne potrebe, na primer potrebe najbolj oddaljenih regij, gosto poseljenih mest, podeželja in obmejnih regij.***

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 2

Člen 1(3) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice si med seboj in s Komisijo redno izmenjujejo informacije o vseh zadevah, ki spadajo na področje uporabe te uredbe.	Države članice si med seboj in s Komisijo***, Evropskim parlamentom, Evropskim odborom regij in Evropskim ekonomsko-socialnim odborom*** redno izmenjujejo informacije o vseh zadevah, ki spadajo na področje uporabe te uredbe.

Obrazložitev

Lokalne in regionalne oblasti so pozvane k izvajanju mnogih ukrepov, ki se sprejemajo v okviru instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu. Zato bi morale vsaj prek OR prejemati informacije.

Predlog spremembe 3

Člen 2(8) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Ta uredba ne posega v odgovornost držav članic, da zagotovijo nacionalno varnost, ali njihova pooblastila, da zaščitijo bistvene funkcije države, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru.	Ta uredba ne posega v ***splošno*** odgovornost držav članic, da zagotovijo nacionalno varnost, ali njihova pooblastila, da zaščitijo bistvene funkcije države, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru.

Obrazložitev

Zaradi jasnosti je treba dodati besedo „splošen“, da bi pravila o prostem pretoku iz člena 16 in nadaljnjih členov ostala učinkovita v praksi.

Predlog spremembe 4

Člen 4(3) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija predseduje svetovalni skupini in zagotavlja njen sekretariat. ***Predstavnika*** Evropskega parlamenta***, predstavnike*** držav Efte, ki so pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru 49, predstavnike gospodarskih subjektov, organizacije deležnikov, socialne partnerje in strokovnjake lahko povabi, da se kot opazovalci udeležijo sestankov svetovalne skupne. Kot opazovalce na ustreznih sestankih svetovalne skupine povabi tudi predstavnike drugih v krizi pomembnih organov na ravni Unije.	Komisija predseduje svetovalni skupini in zagotavlja njen sekretariat. ***Stalni člani svetovalne skupine so tudi predstavniki Evropskega parlamenta in Evropskega odbora regij. Predstavnike*** držav Efte, ki so pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru 49, predstavnike gospodarskih subjektov, organizacije deležnikov, socialne partnerje in strokovnjake lahko povabi, da se kot opazovalci udeležijo sestankov svetovalne skupne. Kot opazovalce na ustreznih sestankih svetovalne skupine povabi tudi predstavnike drugih v krizi pomembnih organov na ravni Unije.

Obrazložitev

Evropski parlament in Evropski odbor regij morata biti stalna člana svetovalne skupine, da se zagotovi parlamentarni nadzor ter vključijo lokalne in regionalne oblasti, ki izvajajo zakonodajo EU na lokalni ravni. Te oblasti se neposredno soočajo s problemi in posledicami kriz ter lahko o njih poročajo iz prve roke. Evropski odbor regij lahko zastopa njihove interese v svetovalni skupini.

Predlog spremembe 5

Člen 5(1) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice imenujejo centralne urade za zvezo, odgovorne za stike, usklajevanje in izmenjavo informacij s centralnimi uradi za zvezo drugih držav članic in centralnim uradom za zvezo na ravni Unije v skladu s to uredbo. Taki uradi za zvezo usklajujejo in zbirajo prispevke ustreznih pristojnih nacionalnih organov.	Države članice ***v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi*** imenujejo centralne urade za zvezo, odgovorne za stike, usklajevanje in izmenjavo informacij s centralnimi uradi za zvezo drugih držav članic in centralnim uradom za zvezo na ravni Unije v skladu s to uredbo. Taki uradi za zvezo usklajujejo in zbirajo prispevke ustreznih pristojnih nacionalnih***, regionalnih in lokalnih*** organov.

Obrazložitev

Sodelovati je treba z regionalnimi in lokalnimi oblastmi, saj nacionalni uradi za zvezo ne morejo sami poskrbeti za izmenjavo informacij. Smiselno bi bilo vključiti tudi regionalne in lokalne urade, odvisno od politične in ustavne ureditve držav članic.

Predlog spremembe 6

Člen 6(1)(a) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(a) sodelovanjem med nacionalnimi pristojnimi organi ***in*** pristojnimi organi na ravni Unije za upravljanje previdnostnega načina in načina izrednih razmer na enotnem trgu v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer v vseh sektorjih enotnega trga;	(a) sodelovanjem med ***lokalnimi, regionalnimi in*** nacionalnimi pristojnimi organi ***ter*** pristojnimi organi na ravni Unije za upravljanje previdnostnega načina in načina izrednih razmer na enotnem trgu v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer v vseh sektorjih enotnega trga;

Obrazložitev

Vključitev lokalne in regionalne ravni.

Predlog spremembe 7

Člen 6(2)(a) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
seznama ustreznih pristojnih nacionalnih organov, centralnih uradov za zvezo, imenovanih v skladu s členom 5, in enotnih kontaktnih točk iz člena 21, njihovih kontaktnih podatkov, dodeljenih vlog in odgovornosti v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer iz te uredbe v skladu z nacionalno zakonodajo;	seznama ustreznih pristojnih nacionalnih***, lokalnih in regionalnih*** organov, centralnih uradov za zvezo, imenovanih v skladu s členom 5, in enotnih kontaktnih točk iz člena 21, njihovih kontaktnih podatkov, dodeljenih vlog in odgovornosti v previdnostnem načinu in načinu izrednih razmer iz te uredbe v skladu z nacionalno zakonodajo;

Obrazložitev

Vključitev lokalne in regionalne ravni glede na ureditev v posameznih državah članicah.

Predlog spremembe 8

Člen 8(3)(c) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
geografsko območje; delež enotnega trga, ki ga je prizadela motnja ali potencialna motnja; učinek na specifična geografska območja, ki so še posebno ranljiva ali izpostavljena motnjam v dobavni verigi, vključno z najbolj oddaljenimi regijami EU;	geografsko območje; delež enotnega trga, ki ga je prizadela motnja ali potencialna motnja; učinek na specifična geografska območja, ki so še posebno ranljiva ali izpostavljena motnjam v dobavni verigi, vključno z ***obmejnimi in*** najbolj oddaljenimi regijami EU;

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 9

Člen 9(1)(a) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da obstaja grožnja iz člena 3(2), z izvedbenim aktom aktivira previdnostni način za največ šest mesecev. Tak izvedbeni akt vsebuje:	Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da obstaja grožnja iz člena 3(2), z izvedbenim aktom aktivira previdnostni način za največ šest mesecev. Tak izvedbeni akt vsebuje:
(a) oceno potencialnega učinka krize;	(a) oceno potencialnega učinka krize***, vključno s posebnim položajem obmejnih regij***;

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 10

Člen 11(5) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Pristojni nacionalni organi ustrezno upoštevajo upravno breme gospodarskih subjektov in zlasti MSP, ki je lahko povezano z zahtevami za informacije, ter zagotovijo, da ***je čim manjše***.	Pristojni nacionalni organi ustrezno upoštevajo upravno breme gospodarskih subjektov in zlasti MSP, ki je lahko povezano z zahtevami za informacije, ter zagotovijo, da ***so te zahteve vsebinsko sorazmerne in omejene izrecno na tisto, kar je potrebno za skladnost s členom 9***.

Obrazložitev

Izogniti se je treba nepotrebnim obremenitvam za podjetja.

Predlog spremembe 11

Člen 12(2)(a) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija lahko z izvedbenimi akti od držav članic zahteva, da zagotovijo informacije o blagu, navedenem v izvedbenem aktu, sprejetjem v skladu s členom 9(1), v zvezi z vsem naslednjim:	Komisija lahko z izvedbenimi akti od držav članic zahteva, da zagotovijo informacije o blagu, navedenem v izvedbenem aktu, sprejetjem v skladu s členom 9(1), v zvezi z vsem naslednjim:
a) (a) trenutno zalogo na njihovem ozemlju;	(a) trenutno zalogo ***in lokacijami*** na njihovem ozemlju;

Obrazložitev

Pomembno je preveriti, kje države članice shranjujejo v krizi pomembno blago, da ga bo mogoče v primeru izrednih razmer pravočasno razdeliti tudi na oddaljenih območjih.

Predlog spremembe 12

Člen 12(3) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice si ob ustreznem upoštevanju zalog, ki jih imajo ali ustvarjajo gospodarski subjekti na njihovem ozemlju, po najboljših močeh prizadevajo ustvariti strateške rezerve blaga strateškega pomena, opredeljenega v skladu z odstavkom 1. Komisija državam članicam zagotovi podporo za usklajevanje in racionalizacijo njihovih prizadevanj.	Države članice si ob ustreznem upoštevanju zalog, ki jih imajo ali ustvarjajo gospodarski subjekti na njihovem ozemlju, ***in teritorialne uravnoteženosti s posebnim poudarkom na otoških, gorskih in drugih oddaljenih regijah*** po najboljših močeh prizadevajo ustvariti strateške rezerve blaga strateškega pomena, opredeljenega v skladu z odstavkom 1. Komisija državam članicam zagotovi podporo za usklajevanje in racionalizacijo njihovih prizadevanj.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 13

Člen 15(1) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da je treba podaljšati način izrednih razmer na enotnem trgu, Svetu predlaga, naj podaljša način izrednih razmer na enotnem trgu. Glede na nujne in izjemne spremembe okoliščin si Komisija prizadeva to storiti najpozneje 30 dni pred iztekom obdobja, za katero je bil aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu. Svet lahko način izrednih razmer na enotnem trgu z izvedbenim aktom podaljša vsakokrat za največ šest mesecev.	Kadar Komisija ob upoštevanju mnenja svetovalne skupine meni, da je treba podaljšati način izrednih razmer na enotnem trgu, Svetu predlaga, naj podaljša način izrednih razmer na enotnem trgu. Glede na nujne in izjemne spremembe okoliščin si Komisija prizadeva to storiti najpozneje 30 dni pred iztekom obdobja, za katero je bil aktiviran način izrednih razmer na enotnem trgu. Svet lahko način izrednih razmer na enotnem trgu z izvedbenim aktom podaljša vsakokrat za največ šest mesecev. ***Če podaljšanja ni, način izrednih razmer na enotnem trgu samodejno preneha.***

Obrazložitev

Nujni odziv mora biti vedno časovno omejen in samodejno prenehati, da se prepreči zloraba. To je v členu 14(3) o aktiviranju sicer omenjeno, ne pa tudi v členu o deaktiviranju, zato je potrebno pojasnilo.

Predlog spremembe 14

Člen 16(1) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice pri sprejemanju in uporabi nacionalnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere na enotnem trgu in krizo, iz katere izhajajo, zagotovijo, da so njihovi ukrepi v celoti skladni s Pogodbo in pravom Unije ter zlasti z zahtevami iz tega člena.	Države članice pri sprejemanju in uporabi nacionalnih ukrepov za odzivanje na izredne razmere na enotnem trgu in krizo, iz katere izhajajo, zagotovijo, da so njihovi ukrepi v celoti skladni s Pogodbo in pravom Unije ter zlasti z zahtevami iz tega člena***, ki so v tem smislu prednostne, zlasti ko gre za ukrepe v skladu z zakonikom o schengenskih mejah***.

Obrazložitev

Da bi bila pravila o prostem pretoku v okviru instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu učinkovita v praksi, morajo imeti deloma prednost pred zakonikom o schengenskih mejah, saj lahko države članice sicer uvajajo enostranske in neusklajene mejne kontrole, ki imajo lahko enake posledice kot zapiranje meja.

Predlog spremembe 15

Člen 16(2) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Vse omejitve so časovno omejene in odpravljene, kakor hitro razmere to omogočajo. Poleg tega bi bilo treba pri vsaki omejitvi upoštevati položaj obmejnih regij.	Vse omejitve so časovno omejene***, se redno preverjajo*** in ***so*** odpravljene, kakor hitro razmere to omogočajo. Poleg tega bi bilo treba pri vsaki omejitvi upoštevati položaj obmejnih regij.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 16

Člen 16(5) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice zagotovijo, da so vsi prizadeti deležniki obveščeni o ukrepih, ki omejujejo prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci in ponudniki storitev, pred začetkom njihove veljavnosti. Prav tako zagotovijo neprekinjen dialog z deležniki, tudi komunikacijo s socialnimi partnerji in mednarodnimi partnerji.	Države članice zagotovijo, da so vsi prizadeti deležniki ***ter lokalne in regionalne oblasti*** obveščeni o ukrepih, ki omejujejo prosti pretok blaga, storitev in oseb, vključno z delavci in ponudniki storitev, pred začetkom njihove veljavnosti. Prav tako zagotovijo neprekinjen dialog z deležniki, tudi komunikacijo ***z Evropskim odborom regij ter*** socialnimi partnerji in mednarodnimi partnerji.

Obrazložitev

Zagotoviti je treba vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti.

Predlog spremembe 17

Člen 19(2) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice Komisiji predložijo izjavo o razlogih, zaradi katerih je sprejetje takega ukrepa utemeljeno in sorazmerno, če ti razlogi še niso pojasnjeni v priglašenem ukrepu. Prav tako Komisiji posredujejo celotno besedilo ***nacionalnih zakonov ali drugih*** predpisov, ki vsebujejo ukrep ali so z njim spremenjene.	Države članice Komisiji predložijo izjavo o razlogih, zaradi katerih je sprejetje takega ukrepa utemeljeno in sorazmerno, če ti razlogi še niso pojasnjeni v priglašenem ukrepu. Prav tako Komisiji posredujejo celotno besedilo predpisov, ***ki se na tem področju uporabljajo v državi članici in*** ki vsebujejo ukrep ali so z njim spremenjene.

Obrazložitev

V nekaterih državah članicah lahko regije sprejemajo lastne ali dodatne predpise, kar pomeni, da se ne sme navajati le nacionalnih predpisov, temveč je treba omeniti vse, ki se uporabljajo v državi članici.

Predlog spremembe 18

Člen 21(2) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice zagotovijo, da lahko državljani, potrošniki, gospodarski subjekti in delavci ter njihovi predstavniki na svojo zahtevo in prek zadevnih enotnih kontaktnih točk od pristojnih organov prejmejo informacije o načinu, kako se zadevni nacionalni ukrepi za odzivanje na krizo na splošno razlagajo in uporabljajo. Take informacije po potrebi vključujejo navodila po posameznih korakih. Informacije se navedejo jasno, razumljivo in nedvoumno. Biti morajo lahko dostopne na daljavo in po elektronski poti ter posodobljene.	Države članice zagotovijo, da lahko državljani, potrošniki, ***lokalne in regionalne oblasti,*** gospodarski subjekti in delavci ter njihovi predstavniki na svojo zahtevo in prek zadevnih enotnih kontaktnih točk od pristojnih organov prejmejo informacije o načinu, kako se zadevni nacionalni ukrepi za odzivanje na krizo na splošno razlagajo in uporabljajo. Take informacije po potrebi vključujejo navodila po posameznih korakih. Informacije se navedejo jasno, razumljivo in nedvoumno. Biti morajo lahko dostopne na daljavo in po elektronski poti ter posodobljene.

Obrazložitev

Vsi bi morali imeti dostop do enotnih kontaktnih točk držav članic, kar lahko olajša regionalna raven. To je nujno zlasti v obmejnih in obrobnih regijah.

Predlog spremembe 19

Člen 22(2) se spremeni tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Enotna kontaktna točka na ravni Unije državljanom, potrošnikom, gospodarskim subjektom, delavcem in njihovim predstavnikom zagotavlja naslednjo pomoč: […]	Enotna kontaktna točka na ravni Unije državljanom, potrošnikom, ***lokalnim in regionalnim oblastem,*** gospodarskim subjektom, delavcem in njihovim predstavnikom zagotavlja naslednjo pomoč: […]

Obrazložitev

Zagotoviti je treba vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti.

Predlog spremembe 20

Člen 24(1), doda se:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Komisija lahko v primeru hudih s krizo povezanih pomanjkanj ali neposredne nevarnosti takih pomanjkanj predstavniška združenja ali gospodarske subjekte iz v krizi pomembnih dobavnih verig pozove, naj v določenem roku Komisiji prostovoljno posredujejo specifične informacije o proizvodnih zmogljivostih in morebitnih obstoječih zalogah v krizi pomembnega blaga in njegovih sestavih delov v proizvodnih obratih v Uniji in obratih v tretjih državah, ki jih upravljajo, s katerimi sklepajo pogodbe ali od katerih kupujejo zadevno blago, ter informacije o vseh pomembnih motnjah dobavnih verig v določenem roku.	Komisija lahko v primeru hudih s krizo povezanih pomanjkanj ali neposredne nevarnosti takih pomanjkanj predstavniška združenja ali gospodarske subjekte iz v krizi pomembnih dobavnih verig pozove, naj v določenem roku Komisiji prostovoljno posredujejo specifične informacije o proizvodnih zmogljivostih in morebitnih obstoječih zalogah v krizi pomembnega blaga in njegovih sestavih delov v proizvodnih obratih v Uniji in obratih v tretjih državah, ki jih upravljajo, s katerimi sklepajo pogodbe ali od katerih kupujejo zadevno blago, ter informacije o vseh pomembnih motnjah dobavnih verig v določenem roku. ***Komisija zagotovi, da je upravno in tržno breme za gospodarske subjekte in zlasti MSP čim manjše, da so roki za odgovor realistični ter da so zahteve vsebinsko sorazmerne in nujno potrebne.***

Obrazložitev

Izogniti se je treba nepotrebnim obremenitvam za podjetja.

II. **POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. pozdravlja predlog Komisije o instrumentu za izredne razmere na enotnem trgu, da bi se med prihodnjimi krizami zagotovilo delovanje enotnega trga, vključno s prostim pretokom oseb;

2. poudarja, da so usklajeni ukrepi EU med pandemijo COVID-19 omogočili ponovno vzpostavitev svoboščin enotnega trga in da je ruska vojna proti Ukrajini, ki krši mednarodno pravo, pokazala, kako hitro se lahko pojavi nova kriza;

3. opozarja, da imajo lahko krize resne posledice za enotni trg, in poudarja pomen ukrepov, usmerjenih v potrebe, da bi se lahko obravnavale razlike na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, ki so posledica krize; pomembna je tudi kohezijska politika, usmerjena v potrebe, ki na podlagi enakih ciljev spodbuja odpornost na krize;

4. ponavlja, da je treba pred krizami zaščititi predvsem prosti pretok blaga, oseb in storitev, in poudarja, da so obmejne regije posebnega pomena za delovanje enotnega trga;

5. poudarja, da posledice krize zlasti občutijo območja, navedena v členu 174 Pogodbe o delovanju Evropske unije, saj se soočajo že z izzivi, ki so povezani z njihovo geografsko lego;

6. zato meni, da je potreben trden splošen krizni okvir EU za enotni trg, ki bo dopolnjeval sedanje in načrtovane sektorske ureditve;

Upravljanje meja v okviru instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu

7. poudarja, da zlasti obmejne regije trpijo zaradi zapiranja meja, ki je posledica krize, predvsem, če je enostransko in nenadno. Prizadene celotno čezmejno sodelovanje na področjih, kot so izobraževanje, zdravje, energija in prevoz blaga, pa tudi obmejne delavce in ponudnike storitev ter negativno vpliva na družine in druge medčloveške odnose;

8. zlasti opozarja, da ima mejni nadzor enake posledice kot zapiranje meja, saj povzroča kilometrske zastoje na mejnih prehodih;

9. zato poziva Evropsko komisijo, naj pravilom o prostem pretoku v okviru instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu prizna delno prednost pred zakonikom o schengenskih mejah, da se zagotovi prosti pretok oseb, storitev in blaga med krizo;

10. poziva Svet, naj po začetku veljavnosti uredbe začne pogajanja s tretjimi državami na zunanjih mejah EU, da bi uveljavil ustrezna pravila o prostem pretoku;

11. v zvezi s tem opozarja na svoje mnenje o *revidiranem upravljanju schengenskega območja* ([1]), v katerem je pozval, naj bo nadzor na notranjih mejah strogo omejen na skupaj največ 24 mesecev in naj se pojasni, zakaj alternativni ukrepi niso primerni;

12. poleg tega poziva Svet, naj preneha blokirati uvedbo evropskega čezmejnega mehanizma, da bi se ob mejah lahko uporabljale nezapletene meddržavne rešitve;

Instrument za izredne razmere na enotnem trgu z regionalnega vidika

13. na splošno pozdravlja krajevni pristop v predlogu in poudarek na potovanjih ter poslovnih dejavnostih, a hkrati poziva k večji teritorialni naravnanosti instrumenta, da bo učinkovit na lokalni ravni;

14. na podlagi tega poziva, naj imajo predstavniki Evropskega odbora regij stalen sedež v svetovalni skupini;

15. poziva tudi k vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti v oblikovanje centralnih uradov za zvezo ter k njihovemu enakemu dostopu do nacionalnih enotnih kontaktnih točk in enotne kontaktne točke na ravni Unije;

16. želi spomniti, da je v krizi (potencialno) pomembno blago na enotnem trgu neenako porazdeljeno, in poudarja, da je resnična evropska solidarnost absolutno nujna, da se zagotovi razdeljevanje takšnega blaga na močno prizadetih območjih; v zvezi s tem pozdravlja prepoved omejitev izvoza;

17. predlaga, naj se opredelitve in merila v celotnem predlogu oblikujejo skladnejše in naj se pri tem bolj upoštevajo regionalne teme;

Upravljanje instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu

18. v zvezi s tem poudarja, da je treba pojasniti posamezne opredelitve zaradi pravne varnosti in zato, da se razčisti, pod katerimi pogoji se bo instrument uporabljal, v kakšnih razmerah in med katerimi krizami;

19. pozdravlja predlagani sistem semaforja s tremi fazami – kontingenčnim načrtovanjem, previdnostnim načinom na enotnem trgu in izrednimi razmerami na enotnem trgu – za večjo pripravljenost na krize, boljše odzivanje nanje in njihovo boljše obvladovanje;

20. izrecno pozdravlja osredotočenost na izmenjavo informacij, komuniciranje in usklajevanje med državami članicami in se zavzema za vzpostavitev skupne spletne informacijske platforme za prihodnje krize, kot je bila Re-open EU med pandemijo COVID-19;

21. poudarja, da je treba zagotoviti dopolnjevanje in skladnost s sektorskimi in drugimi splošnimi ureditvami, zlasti zakonikom o schengenskih mejah, da se ne ustvari še večja pravna negotovost;

([1]) Mnenje Evropskega odbora regij – Revidirano upravljanje schengenskega območja (COR-2022- 01129-00-01) (UL C 498, 30.12.2022, str. 114).

22. želi spomniti na načeli subsidiarnosti in sorazmernosti ter ugotavlja, da je predlog Komisije zelo daljnosežen. Zato poudarja, da je treba pri uporabi instrumenta poskrbeti za zadosten nadzor in preglednost, tudi zato, da se preveri in uravnovesi možna zelo velika razširitev pristojnosti, ki se prenesejo na Komisijo. Opozarja, da je to mogoče doseči le na podlagi jasnih in nedvoumnih meril ter količinsko opredeljenih pragov v povezavi z ustreznim postopkom, ki zagotavlja ne le udeležbo držav članic in Evropskega parlamenta, temveč tudi nacionalnih in regionalnih parlamentov;

23. poudarja, da je treba pri vsakem nujnem odzivu zagotoviti učinkovito izvrševanje in dosledno spoštovanje delovnega prava ter temeljnih pravic, vključno s socialnimi pravicami, pravicami delavcev in sindikalnimi pravicami;

24. poziva, naj se naknadno preverita nujnost in sorazmernost spremljanja dobavnih verig, pridobivanja podatkov od podjetij in obveznosti prednostne obravnave naročil, saj je treba ravno v krizah čim bolj zmanjšati dodatno breme za podjetja, zlasti za MSP; podaljšati bi bilo treba vsaj kratke roke za odgovore;

25. pozdravlja pospešitev postopkov za ugotavljanje skladnosti v krizi pomembnih izdelkov in poziva, naj to velja tudi za druge skupine izdelkov;

26. poziva Evropsko komisijo, naj poskrbi za to, da bodo skupna javna naročila pregledna, in naj pri tem upošteva napake pri sklepanju pogodb s proizvajalci cepiva COVID-19;

27. na koncu pozdravlja nedavne razprave o krepitvi evropske strateške avtonomije neodvisno od krize in z nestrpnostjo pričakuje zakonodajni predlog Evropske komisije o kritičnih surovinah ter jo poziva, naj v njem upošteva predloge iz njegovega mnenja o kritičnih surovinah ([2]).

V Bruslju, 8. februarja 2023

Predsednik
Evropskega odbora regij

Vasco ALVES CORDEIRO

([2]) Mnenje Evropskega odbora regij – Akcijski načrt za kritične surovine s (COR-2020-04292-00-01) (UL C 175, 7.5.2021, str. 10).